

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izha vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 11.— lir, za inozemstvo 15.20 hr
IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

Računi pri poštno čekovnem zavodu:
Ljubljana Stev. 10-351

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Izvidniške akcije v Egiptu

Nove izgube sovražnega letalstva — Veliko število tankov in avtomobilov uničenih — Nadaljnje bombardiranje Malte

Glavni stan italijskih oboroženih sil je objavljal 29. julija naslednje 792. vojno poročilo:

Akcije izvidniških elementov na egiptskem bojišču so se zaključile z izgubami proti nemškim letalskim napadom.

Italijanske in nemške letalske bojne in lovskie skupine so v ponovnih napadih na kolone v sovražnikovem zaledju dosegale vidne uspehe s tem, da so začele ali onesposobile veliko število oklopnih vozil in

prevoznih avtomobilov. Nemški loveci so uničili dve letali, štiri letala pa protiletalske baterije.

Oddelki osnega letalstva so letališče na otoku Malti bombardirali in povzročili posare v letalski obsega, medtem ko je britansko letalstvo v spopadih izgubilo 4 letala tipa Spitfire.

V Sredozemju sta bili o priliki neuspešna napada na naš konvoj sestavljen dve britanski torpedni letali, pet drugih pa je bilo gotovo zadetih. Nekaj članov posadki, med njimi dva oficirja, je bilo zajetih.

Povratek rojakov iz Amerike

S švedskim parnikom je prispolo v Göteborg 124 Italijanov iz Amerike, ki so jim priredili prisrčen sprejem

Stockholm, 29. jul. s. V pristanišču Göteborg je po 12 dneh redne plovbe po Atlantiku prispolila švedska ladja »Drottningholm«. Na krovu je bilo razen švedske posadke še 815 potnikov iz Zedinjenih držav, med njimi 124 Italijanov, 646 Nemcev, 43 Slovencov in 2 Mađarjev, po vecini uradnikov in delavcev, ki se prostovoljno vracajo v svojo domovino.

Rojake, ki se vračajo iz Amerike, je pozdravil italijanski poslanik v Stockholmumu, ki se je naletal na ta namen podal v Göteborg z večjim številom funkcionarjev poslanstva, da bi jima prispolil prvi pozdrav domovine ob povratku v Evropo. Poslanik Renzetti je stopil na krov ladje in čim se je tam pojabil, je bilo navdušenje 124 Italijanov nepopisno. Med rojaki so možje, žene in otroci vseh starosti, ki so v zadnjem času morali prenašati vse mogoča zapostavljanja in šikanje ameriških oblasti. Nekateri izmed njih prihajajo tudi iz koncentričnih taborišč, drugi iz pravnih jed. Ostali potnik, zlasti Nemci in Mađarji, imajo za seboj tudi vse mogoče nepristnosti. Videli smo žene, ki so zahvaljevale Bogu na kolenih, da so se rešile najhujšega. Vsi vracači so Italijani, so hoteli poljubiti zastavo, ki je bila izobesena na cem izmed mostov dalje. Naši rojaki so

pripovedovali, da je v Zedinjenih državah še mnogo Italijanov, ki goje nado, da bodo mogli v kratkem videti domovino. Njih usoda je danes usoda velike pregašnje skupnosti, čeprav je znano, da so Italijani mnogo doprinisli k ameriški civilizaciji in blagostanju. V zadnjem času so bili vsi pod strogom nadzorstvom in so jih oblastva odvzela vse njih premoženje. Pri preiskavah so se polstali celo rodbinskih slik. Ob odhodu iz New Yorka je ameriška policija pregledala vsak krovček in vsakega potnika posebej. Prav tik do odhoda se je na vse mogoče načine skušalo obtežiti zadnje trenutke bivanja na ameriških tleh.

Naši rojaki so se dolgo razgovarjali s poslanikom in se zanimali za vesti iz domovine. Včeraj popoldne je bilo na krovu ladje kinematografska predstava s predvajanjem dokumentarnih filmov. Z isto ladjo se je vrnil v Evropo tudi neki diplomat, bivši švedski minister v Čileju, ki mu se je posredoval dostopi v New York po dolgem potovanju in se tam vkrcajti na švedsko ladjo. Švedska ladja je prepeljala v domovino večji tovor blaga, med drugim bombaž in tobaka. Italijani se bodo vrnili v Italijo preko Danske in Nemčije.

Položaj v Ameriki

se obrača vedno bolj proti Rooseveltu — V vojaškem pogledu se Amerika ne more kosati z osnimi državami

Lorenzo Marquez, 30. jul. s. Med Japonci, ki se vračajo iz Amerike in ki se začasno medtem v tem kraju, je tudi newyorskij dočasniki list »Niči-Niči« iz Tokia Otito Kata, ki je podal nekaj svojih vtipov o položaju v Zedinjenih državah Severne Amerike. Po njegovem mnenju se skušajo Zedinjene države opomiti po udarcu, ki so ga utrele 7. decembra lanskoga leta. Ker pa nimajo še vedno nikakega določenega cilja, so v veliki zadregi, tako da ima javno mnenje vtip, da so vodilni krog brez vodilnosti in polni negotovosti, kar seveda ne more okrepiti narodne sluge v Rooseveltovem smislu. Gledje velikih množic ljudi, s katerimi Zedinjene države razpolagajo, pa je treba reči, da ameriški vojaki niso tako izvezbeni, da bi mogli tekmovati z vojskami sli trojnega pakta. Tudi ameriško brodovje, ju zaključil Takata, je utrelo na Pacifik in v Atlantiku tako hude izgube, da ga ni več mogoče smatrati za tako mogočno kakor nekdaj.

Omejitve v Urugvaju

Buenos Aires, 30. jul. s. Zaradi vedno bolj redkih dobav petroleja in goriva sploh, kar je posledica vedno večjih potopitev petrolejskih in drugih ladij, je urugvajska vlada predpisala nadaljnje omejitve v potrošnji bencina, pozavajajo obenem proizvodne krogre, naj proizvajajo čim več vozil na živalskem vpregu. Razen tega se na posebni konferenci proučuje tudi vprašanje nadaljnje omejitve potrošnje petroleja in premoga.

Kako USA izkorističajo južnoameriške države

Lisbona, 30. jul. s. Bivši konzul Peruja v Hamburgu, Cesar Paz, ki se po svojem odpoklicu ni hotel vrnil v domovino, je podal novinarjem nekaj izjav, v katerih je ostro ozigosal Rooseveltov imperijalizem, ki je že zadušiti neodvisnost držav Južne Amerike in ki na drugi strani podpira komunistično propagando, da bi tako bolje dosegel svoje namene. Priporamil je, da je izvoz Peruja po prekinitti diplomatski odnos, z državama osi znatnega padla in da se je tudi splošni življenjski standard naroda zelo poslabšal. Oboje pa spremeno izkorističa severnoameriška finan-

Roosevelt sklicuje posvetne

Buenos Aires, 30. jul. s. Značilen znak splošne nervoze, ki se kaže v zavezniškem taboru zaradi katastrofnega razvoja vojaških operacij na vseh bojiščih od Pacifika do Atlantika in od Afrike do Rusije, predstavlja veste, da je Roosevelt sklical v Belo hišo vojaško konferenco, ki se je prvič udeležil tudi admiral Leahy, kot šef Rooseveltovega generalnega štaba. Diplomatski krog v Washingtonu priporinjava, da se je ta konferenca vrnila v izredno resnem trenutku, ko grozi sovjetski vojski razdelitev na dva dela, ko podmorniška vojna zavzema vedno bolj vznemirljivo obseg in ko Japonci ogražajo vse področje od Aljaska in Aleutskega otočja do luke Port Moresby na Novi Cevinej in samo Avstralijo. Čeprav ni bilo izdano nobeno uradno poročilo, se je iz obveščenih krogov doznanja, da se je na konferenci med drugim razpravljalo v reorganizaciji brodovja, da bi lažja izvršila svoje moderne funkcije, ki se ne morejo več omejevati samo na pomorske narode, kakor so to po kazale bridke izkušnje te vojne, temveč morajo biti primerno opremljene tudi s pomorskih letalstvom, kar zahteva posebno sposobnost in izvezbanost ladijskih povojnih.

Stockholm, 30. jul. s. List »Allehanda« piše, da se ameriške čete nahajajo sedaj v naslednjih državah: na Irskem, v Avstraliji, na Novi Zelandiji, na polotoku Labrador, na Bermudih, na Kubi, na Sv. Luciji, na Trinidadi, na Jamaici, v Guajani, v Guatemale, v Kostariki, v Panami, v Venezuela, Ekvadorju, Braziliji, Eritreji, Indiji, na Kitajskem, v Egiptu, Iraku, Islandiji, Grönlandiji in zapadni Afriki. Iz tega pogleda jasno izhaja, da predsednik Roosevelt zares spušča Monroejevo doktrino o nevmešavanju v izvenameriško zadeve.

Upravne reforme na Japonskem

Tokio, 30. jul. s. Listi obširno pišejo o uradniški reformi, ki predvideva med drugim znatno skrjevanje števila državnih funkcionarjev. V podrobnosti navajajo med drugim, da bo urad za Vzhodno Azijo in za južna morja vključen v zunanjem ministrstvu, medtem ko bodo ukinjeni nekateri uradni državni funkcionarji, ki so priključeni posameznim ministrstvom. Velike reforme bodo izvedene v ministrstvu za narodno vzgojo ter v ministrstvu za trgovino in industrijo. Večina listov odobrava to reformo, ki jo je treba pripisati pobudi predsednika vlade, ki je tako tudi na tem področju ostal zvest svojim obljubam.

Prodiranje se na vsej črti nadaljuje

Nemške čete so po ostri borbi izsilile prehod čez reki Manjič in Salter prodirajo vedno globlje na jug — Na Donu potopljene številne ladje

In Hitlerjevega glavnega stana, 29. jul. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja na slednje vojno poročilo:

Ob spodnjem Donu so vrgle nemške čete deloma ogarčeno se brančega sovražnika nazaj in izsilile ob podpori letalstva prehod čez Manjič in Salter. Severozapadno od Kalca je bil sovjetski odpor na več krajih zlomljen in sovražnik prisilen k umiku.

Oskrbovalne zvezne sovražnika v zaledju in zveznicu vzhodno od Volge so bile pri letalskih napadih hudo prizadete. Pri napadih na ladje ob Donovem delu so bile tri sovjetske topnica potopljene, dve nadaljnji pa poškodovani. Razen tega je bilo pri nočnih napadilih več ladij poškodovanih ali uničenih.

Pri obrambi proti sovražnim napadom na mostišče pri Voronežu je bilo 29 sovražnih tankov uničenih, večje število pa od letal izločenih iz voja.

Na fronti pri Volhovi so sovjetske čete z močnimi silami zamenje napadle mostišče.

V Egiptu ni ponovil sovražnik svojih napadov. V noči na 28. julij je bila bombard-

iranja luča Suez ter doseženi zadetki v pristaniških napravah, skladališčih tekočega goriva in med zasidrami ladji. Nemška v zvezniški letala so napadli tudi letališče pri Aleksandriji in letalska oporišča na Malti, pri čemer so nastali obširni požari.

V Rokavskem prelivu se je nemška stražna ladja po hudi borbi z več angleškimi rušilci in topničarkami potopila.

Ponosenčna angleška letala so podnevi vrgla nekaj bomb na zapadno Nemčijo in severozapadno obalno ozemlje. V pretekli noči so angleški bombarščiki ponovno napadli Hamburg, pretežno z zažigalnimi bombami. Nastale so poškodbe na javnih poslopjih; med drugimi je bila tudi hudo poškodila bolnišnica v Effendorfu. Civilno prebivalstvo je imelo izgube. Nočni loveci, protiletalsko topništvo in mornarsko topništvo so se streliči 45 napadajočih letal.

V sredini in južni Angliji so bojna letala v pretekli noči bombardirala oboroževalno industrijo, zvezniške naprave in letališča v nizkih polletih in z dobrim uspehom.

Že nad 1000 kilometrov

so napredovalne nemške in zavezniške čete od začetka sedanja ofenzive

Berlin, 30. jul. s. V članku o vojaških operacijah na južnem odsek v zvezniškem bojišču poudarja list »Zwölfturblatt« med drugim, da so nemške in zavezniške čete v stalnih borbah v novi fazi svojega napredovanja pustile za seboj že kakih 1000 kilometrov, potem ko so premagale zelo velike težave terenskega značaja, kakor razne reke, močvirja, minska polja, oklepne čete in trdnjave, protitankovske jarke itd. Sovražnik se je povsod trdrovato upiral z mogočnimi silami, ki so bile si jasno opremljene z orožjem in vojnim gradivom vseh vrst. Navzicle temu, se po prvem spopadu boljševikov niso mogli več organizirati v smislu sistematičnega odpora in so bili pognani, porazeni, pregnani in zasedljani na ogromni fronti. Govoreč o akcijah zadnjih dni doznavata list iz vojaškega vira med drugim, da so nemška letala ponovno močno bom-

bardirala področje Kubana, kjer so zlasti obstrejalo zvezniško križišče Tibores. Razen tega so v bližini izliva reke Don na cesti sovražnega umika uničila 250 sovražnih letal. V ostrih bojih so nemške in zavezniške čete zasedle Batajsk in kraj Oginjsko, ki so ga Sovjeti trdrovato branili. Boji se sedaj živahnno nadaljujejo tudi severno zapadno od Kalca, kjer sovražni odpor postopoma popušča in nemške brze formacije in oklopne čete naglo prodrijo, navzicle temu, da mečajo Rusi sveže sile v borbo. V bojih dne 23. julija je bilo uničenih 250 boljševiških tankov. Nemško letalstvo, ki nadaljuje svoje živahnje delovanje na vsem vzhodnem bojišču, je zlasti močno bombardiralo neko sovjetsko letališče vzhodno od Kalca. V letalskih dvobojih so nemška letala po doseganjih informacij sestreljila 53 sovjetskih letal.

Restov je samo še kup razvalin

Berlin, 30. jul. s. V petek se je podala z letalom v Restov, takoj po zasedbi mesta po nemških in slovaških četah skupine inozemskeh in nemških novinarjev, ki se je včeraj od tam spet vrnila. Berlinski listi objavljajo vtise nemških tovarišev o tem, kar so videli v Restovu. V teh člankih se potruje izredna sriditost bojev, ki so jih morale voditi nemške in zavezniške čete, preden so zasedle okoli 2300 utrjenih postojank. Te postojanke, pred katerimi so bila na široko posejana minska polja in druge najmodernejše obrambne naprave, so tvorile ono odporno črto, ki se je v obliki polkroga raz-

širjala okoli Restova in kjer naj bi bila sovjetska armada, sestavljena iz svežih čet pehotne, oklopne formacij in drugih oddelkov, zaustavila nezdružno nemško prodiranje. Restov je sedaj samo kup ruševin. Dva sama dneva sta zadoščala nemškim in zavezniškim četam, da so populoma uničile to mogočno postojanko boljševiškega odpora in zasedle od hiše do hiše mesto Restov. Boji kopenskih sil, ki jim je pomagalo letalstvo, so morali biti izredno siloviti in odločilni v pomenu. Raz, ki so ga tu utrele rdeče ogrožene sile pod vodstvom maršala Timoščenka, zavzema obseg in značaj prave katastrofe.

Obsežno delovanje nemškega letalstva

Berlin, 30. jul. s. Iz vojaškega vira se doznavata, da so močne skupine nemškega letalstva tudi včeraj z dobrim uspehom nadaljevale svoje napade na premikajoče se sovražne čete, sovražne konvoje in sovjetske prevoze južnovenodno od Voroneža. Nemški skromoglavci so v zaporednih valovih napadli cestne in zvezniške zvezne na tem odseku in povzročili prekinitev prometa na več krajih. Več tovornih vlakov, ki se so morali ustaviti zaradi teh prekinitev, je bilo bombardiranih in obstreljanih s strojnicami ter močno poškodovanimi. Druge skupine bojnih letal in strojnic pa so s katastrofalnimi učinkini posegle v kopne operacije severno od Voroneža, kjer so bombardirale poljske utrdne, topniške položaje in zvezniška čet. V teh akcijah so Rusi utrpieli hude izgube na ljudeh in vojnem gradivu.

Na srednjem odseku bojišča so nemška bojna letala in nemški loveci z uspešno obnovljeno izvidniško letalstvo, pri čemer so odvrgle svoje bombe na oporišča sovjetskega letalstva in prizadevale sovražniku hude izgube. Tekom včerajšnjega dne so nemška letala, ki so ščitila skupine bojnih letal in bombnikov na vseh odsekih vzhodnega bojišča, po doseganjih prorabilih sestreljila 28 sovjetskih letal.

Na bojišču pred Petrogradom so večje skupine nemških bojnih letal izvršile obnovlj

Cenik za sadje in zelenjavo št. 19

veljaven od 31. julija 1942-XX

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajinijo določa na podlagi svoje naredbe št. 17 z dne 9. maja 1941-XIX naslednje cene v prodaji pri pridelovalcu ter pri trgovcu na debelo in na drobno. Cene, ki so maksimalne, določajo v kategorični obliki meje, v katerih se morajo cene dejansko gibanati pri pridelovalcu, trgovcu na debelo in pri trgovcu na drobno. Iz tega sledi da je nač močno prodajati po nižji, nikakor pa ne po višji ceni.

Pra postavka velja za prodajo na debelo, druga za prodajo na drobno, obe postavki računani za 1 kg in v lirah.

Cesen 5.60, 6.60; rdeča pesa 2.85, 3.45; rdeči korenček očiščen 3.70, 4.50; zelje (glave) 3.15, 3.75; kumare 2.45, 3.25; čebula 1.80, 2.30; fižol stročji 4.20, 5.—; solata glavnata 3.30, 3.70; paprika zelenja 5.80, 7.—; paradižnik 2.—, 2.70; špinat 3.30, 4.30; bučke 2.85, 3.65; marelice 5.35, 6.15; pomaranče 7.50, 9.—; fige sveže 5.60, 6.60; limone I. vrste (15 cm obseg) 3.25, 4.05 (kos 6.35); limone II. vrste (pod 15 cm) 3.—, 3.45 (kos 0.35); jabolka Ia (zlatna parmena) 5.40, 6.20; hruške Ia 4.85, 5.70; hruške IIa 4.—, 4.60; breskve Ia 5.—, 6.—; breskve IIa 4.60, 5.30; slive in češnje 1.40, 5.—.

Opombe:

1. Prva vrsta: zelenjava in sadje morata biti zdrava, sposobna za prevoz. Izločiti se morajo sadje, ki so spremenjeni, poskodovani, nagniti ali nezadostno sočnati.

2. Prodajalci morajo imeti na blagu listek z označbo cene in kakovosti blaga.

Trgovci na debelo morajo izročiti prodajalcem na drobno račun z označbo blaga, kakovosti in enotne cene. Tak račun morajo izdati tudi prodajalcem na drobno na vsakokratno zahtevo.

3. Ta cenik mora biti izvezen na dobro

Iz pokrajine Trieste

Za Bardaccijev pokal. V znamenju komisarja Ansonia so bile triestinske izločilne tekme za Bardaccijev pokal. Slike tekmeme bodo v Bologni. Pri tekmem v kopališču Ausonia so sodelovali številni oddelki mestnih Dopolavorov. Zmagale so tekmovalke Dopolavora CRDA v ženski stafeti 3x50. V moški stafeti 5x100 so zmagali tekmovalci Dopolavora Acegat.

V Barcelli so bila tekmovanja v teku, ki jih je organiziral sportni urad GIL-A. Zmagal je Dudovich, ki je pretekel zadnjih 200 m v 14 sek.

Srebrna svetinja je bila pododeljena v spomin kapitana Ivana Luci. Pokojni Luci je bil v vseh triestinskih pomorskih krogih zelo znan in član. Bil je sin kapitana J. Luciha, poveljnika ter pomorskega nadzornika triestinskega Lloydja. Sledil je očetu na pot pomorske karriere in je bil med najbolj veselimi poveljniki družbe »Linee triestine per l'Oriente« najmlajši, ki je sedaj padel na krovu svoje ladje v izpolnitvi svoje domovinske dolžnosti.

Poročili so se v Triestu hotelski uradnik Alojz Hrovatin in Šv. Vilja Nada Renko; obrtnik Leopold Strelak in gospodin Amažije Fabretti; uradnik Karol Leonardon in uradnica Irena Anahini; šofer Gastone Fon in gospodinja Emilia Ladiana; inštalater Jurij Zori in bolničarka Valerija Roje; kapitaj Julij Castagna in uradnica Lida Pelizzari; tehnični asistent Bruno Bonmassar in uradnica Julijana Negri; želesničar Ivan Chiarelli in Šv. Vilja Karolina Vuga.

S triestinskega knjižnega trga, Ravnatelj triestinskega zavoda za telesno kulturno prof. Evgen Paulin, ki je znan avtor številnih del o higieni, terapeutičnem postopku, masaži itd., je izdal v milanskem založništvu »Naturismo« svoje najnovije delo »Bodi lepa« (Sii bella!). Prof. Paulin je napisal v tem spisu mnogo nasvetov za ohranitev ženske telesne lepote ter naveadel potrebna estetična in higienična navodila. Vsebuje važne odstavke o cistotni obrazu, vratu in glave. Razpravlja tudi o važnosti gibanja ter vegetarijanski kuhinji. Nova publikacija bo dobrodošla vsem ženam, ki želijo čim delj ohraniti izraz cvečete mladosti.

Demografsko stanje. Dne 27. julija je bilo v Triestu 13 rojstev, 12 smrtnih primerov in 6 porok.

Smrt starih Triestink. Te dni so umrle v Triestu 83letna Josipina Petelin-Polcak; 77letna Santa Gallo-Visintini in 74letna Adelajda Veneziani-Rosini.

Nezgodne, 40letni delavec Franc Subetti iz ulice Ponderes 5 v Triestu je delal v mehanični delavnici v ulici Corsica 16, ko je padel nanj z visine velik komad železa in mu razbil levo koleno. Na levi nogi se je poškodoval 17letni trgovski pomočnik Mario Breccia iz ulice Solitro 11 med delom v neki mirodinici v ulici Udine št. 19. 39letni Dante Cavalliero iz ulice Picardi 6 je prečkal trg Libertà prej glavnim kolodvorom, ko ga je povozil avto. Cavalliero ima zlomljeno desno nogo. Prometna nezgoda se je pripetila po nesreč-

Modne kaprice

V elegantnem salonu grofa Birdina se je razlegel hričav vzklik. Grof Birdin je široko odprtih oči in razocarano prebril najnovije številko pariške modne revije »Femina«.

Res je tako! — je dejal končno s hričavim glasom.

Vzel je modno revijo in odšel naglih korakov v spalnico svoje žene.

Grofica Nataša Birdinova — dražestna lepotica v Rubenovem slogu — je ležala na turški otomanu in čitala najnovije francoski roman. Njeni visoke, močne grudi so se ritmično dvigale in spuščale, zelite roke so bile gole in belsle so se kakor nočna halja, ki jo je imela na sebi. Kakor da je velik kipar umetnik s svojim dletom ustvaril njeni zelite noke, ki bi mogle zapeljati vsakega močnika. Taka je bila Nataša Birdinova, kraljica mode v Parizu.

Grof je pribitelj z brzino vibre v spalnico svoje soproge in vzkliknil:

— Grofica, ali ste čitali najnovje »Femina«? Niste? Tedaj vas prosim, da takoj prečitate tole modno poročilo.

Nataša mu je iztrgala revijo iz rok in je lačitati ne da bi mogla prikriti silno utripanje svojega srca:

— V sezoni ki je že na pragu, bo vitka linija zopet moderna. Postave dam a la Rubens, ki so imele v lanski sezoni tako velik uspeh, bodo nedvomno izginile iz modnih krogov.

Grofica je globoko povesila glavo. Pogled

se ji je ustavil na zalistih rokah in nogah, na vsej njeni postavi. In s tihim glasom je dekla:

— Srček moj, razumi vendar, da nisem niti najmanj kriva tega... Nikar me ne zavrsti.

Grof je nervozno hodil po spalnici sem in tja.

— Ne glej tako mračno, — ga je prosila grofica... bodi pametni. Če želiš, lahko odpotuješ od tod... s teboj bi šla tudi na konec sveta...

— Tudi na konec sveta pride moda. Posrod te bo zasledovala s prezirajočimi pogledi. Zdaj je namreč moderna vitka linija, tvoja postava a la Rubens je pa povsem nemodernejša.

— Možiček moj, — mu je odgovorila grofica, — morda se pa moda sploh ne bo izpremenila.

— Neumnost, — jo je zavrnil grof, — moda se bo prav gotovo izpremenila. Naš dom je bil vedno merodav na modi in čajanki ne bom mogel več priprejati, če moja žena ne bo imela moderne linije...

— Grof, — je zaščepala grofica s komaj slisnim glasom, — storiti hocem vse, kar bo v mojih očeh, da postanem zopet »moderna dame«.

Grof jo je pogledal, jo poljubil hladno na čelo in odšel, naglih korakov iz njene spalnice.

Ravnateljica salona za lepoto madame Lucy je sprejela grofa Birdina s spoštivjim nasmehom, ko je pa opazila njegov mračni pogled, ga je vprašala plaho:

Grofica je globoko povesila glavo. Pogled

Novi predsednik konfederacije trgovcev

Rim, 30. jul. s. Nacionalni svetnik Giorgio Milino prenaha biti predsednik nacionalne fašistične konfederacije trgovcev in je Duca na predlog Tajnika stranke in ministra za korporacije imenoval za predsednika za konferenčne fašistične svetnike Giovannia Dall'Otta.

vidnem mestu; velja pa le za uvoženo blago. Razume se brez tarfe.

4. Za domača zelenjava in sadje v Ljubljani v trgovini na drobno veljajo najvišje cene tedenskega mestnega tržnega cenika.

5. Okrajna načelnstva lahko določijo še nižje cene od zgoraj navedenih, vsak izvajanje pa mora predhodno odobriti Višoki komisar.

6. Krščitelji določi tega cenika se kažejo po naredbi z dne 26. januarja 1942-XX, št. 8.

Ljubljana dne 25. julija 1942-XX.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajinijo: Emilio Graziosi

Sprememba naredbe o cenah vin

Ljubljana, 30. julija

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajinijo odreja, da se člen 7. naredbe z dne 6. maja 1942-XX, št. 83 o cenah vin spremeni takole: Izvzeta so od te ureditve neča vina, pelinovec in aperitivna vina, likerska vina, vina iz suhega grozdja, muškatni, vina iz sorte aleatico, marsala, vino Santo in vina mistele. Poleg tega so izvzeta najmanj tri leta starva vina, to je pridelki iz vinskih letin 1938 in prejšnjih, uvožena iz drugih pokrajin Kraljevine v izvirnih, po proizvajalcu polnjenih in zamašenih buteljkah.

Izvor, kakovost in starost uvoženega vina se morajo dokazati s potrdilom, ki ga izda prehranjevalni odsek izvirne pokrajine.

Ta naredba je stopila v veljavo z včrajnjim dnem.

Iz Spodnje Štajerske

Trboveljski rudarji za zmago. V Trbovljah je bilo te dni dvodnevno zborovanje vzgojiteljev rudarskih šol in obrtnih zaupnikov. Vodja vzgojnega dela pri vodstvu »E. V. Št.« kakor se sedaj imenuje trboveljsko premogovno podjetje, dipl. Ing. Kohl je pozdravil prisotne predstavnike oblasti, stranke in rušniške uprave, potem pa vijši rušniški ravnatelj Löffler v dveh predavanjih opisal ustroj in organizacijo trboveljskih premogovnikov. Zadevne težkoče so bile že premagane, treba pa pa popraviti še mnoge napake in preizjnih časov v pogledu mehanizacije in elektrifikacije premogovnikov. Tako za dnevnike pa kakor tudi za delo v rovih so bili naravnenci moderni stroji. Ing. Schönhauer je govoril o organizaciji narodno socialistične poklicne vzgoje. Predaval sta še izobraževalni vodja dipl. Ing. Kohler in vodstvo človeka v nemškem rudarstvu. Končno je govoril še vodja delovno-političnega urada Fabschitz o generalnem oblikovanju obrata.

Nova grobova. V Mariboru sta umrla posestnica Ivanka Milaric iz Očeslavje, starša 58 let in zeleniški spravnik Andrej Kovačec, star 22 let.

— Nesreča. V Št. Jurju stanujejoča Rozi Manner je padla tako nesrečno, da si je zlomila roko in nogi. V Pristovi pri Šmarju je padel Josip Drozg z drevesa in si zlomil hrbtnico. V Radecah je Janezu Piru med sekanjem drva v gozdu zmeškal desno nogo in prst na levem roki. Terezija Krumpak iz Rogaške Slatine si je zlomila levo nogo. V Golobinjaku si je zlomil desno nogo Janez Kolar. Nogi si je zlomil tudi Alojz Kumer iz Laškega. Vse ponesrečence so prepeljali v bolnični 48-letna Marija Cegner iz Jelenča, pošta Pesnica pri Mariboru, ki prišla na nekem postajališču pod vlak, ki jo je podrl. Prebito ima lebo, poleg tega pa še težke notranje poškodbe, tako da je njeno življenje v nevarnosti.

Skrb za povzdigo kmetijstva. Na Spod. Štajerskem so začeli delovati agrarni politični uradi v zveznem vodstvu Štaj-

Naše gledališče

Drama

Drama ostane zaradi snaženja od 27. julija do 10. avgusta zaprt.

Opera

Cetrtek, 30.: zaprt. Petek, 31. ob 17: Trubadur. Red sreda. Sobota, 1. avgusta ob 17: Baletni večer. Lanskoletni abonoma cetrtek. Nedelja, 3: Trubadur. Izven.

Abonente reda sreda opozarjam, da bodo imeli izjemoma v petek 31. t. m. predstavo Verdijevega »Trubadurja« v sredočetni zasedbi: grof Luna — Janko, Leonora — Heybalova, Azucena — Golobova, Manrico — Franci, Ferrando — Tone Petrovčič, Ines — Polajnareva, Ruiz — Kristančič, efigia — M. Gregor. Direktor A. Neffat, režiser C. Bebevec, zborovodja R. Simoniti.

Lanske abonente reda cetrtek obvešča Uprava Narodnega gledališča, da jim bo nadoknadiła lam iz sporeda izpadlo predstavo »Ero in onega svetka« z »Balten v letom vedenju, ki bo v soboto 1. avgusta. Abonenti lanskega reda cetrteke naj dvignijo zanesljivo v petek 31. t. m. svoje vstopnike pri dnevnem opernem blagajni.

Operna sezona bo trajala do včetv. 9. avgusta, nato pa bo opera zaradi snaženja prostorov ostala zaprta do 2. septembra.

Nova letina v Nemčiji

V Berlinu je bilo oni dan seja predstavnikov državnega prehranjevalnega urada, na kateri se je obravnavalo vprašnje letosnjega žetve. Na seji je bilo ugotovljeno, da so lani oddali nemški kmetijstvo državi okrog 800.000 ton več karov, saj se splošno prizakovalo. S primernimi ukrepi je vladu tudi letos poskrbela, da bodo oddali kmetje za prehranvalstvo dovolj žita. Tudi gledališča so bili že storjeni vsi potrebeni sklepki.

Prodaja sočivja v Švici pod kontrole

Svicaški zvezni prehranjevalni urad je izdal predpise o pridelovanju in porabni sočivja. Uvedene so bile očne nakaznice, odnosno dovoljenja za prodajo sočivja. Nakaznice izdaja sekcijski za kmetijsko proizvodnjo v gospodinjstvu pri prehranjevalnem uradu in sicer za eno leto. Te nakaznice morajo imeti vse osebe v tvrdki, ki se obrtona petča s prodajo svežega sočivja. Letos so v Švici zasejali toliko sočivja, da bo prebil tvoz z njimi preskrbljen vendar pa smo smatral prehranjevalni urad za potrebo odrediti kontrolo nad prodajo sočivja, ker bi se sicer utegnilo zgoditi, da bi ga imeli eni preveč in bi se zalcilj z njim za vse leto, drugimi bi ga pa nič ne ostalo.

Apno v kmetijstvu

Vse rastline potrebujejo za svoje življene apno. Povprečno potegne srednjih let zemlje tele količine apna na ha: žito 30 do 50 kg, krompir 40 do 65, repa 60 do 80, artičoke, stročnice in sočivje 120 do 180, lucerna pa 240 do 280 kg. Zemlji je treba drevati in sicer za eno leto. Te nakaznice morajo imeti vse osebe v tv

52 milijard dolarjev primanjkljaja

izkazujejo ameriški državni proračuni od leta 1930

Zvezni proračun Združenih držav je zaključil 30. junija dvanajsto deficitno leto, ki jih doživlja Amerika v nepretrgani vrsti od leta 1930. Skupni primanjkljaj v teh dvanajstih letih znaša 52.000.000.000 dolarjev in presega za 29 milijard deficit, ki je bil nastal v ameriškem državnem proračunu v treh zaporednih letih pred svetovno vojno. Deficit v ameriškem državnem proračunu je naraščal zaradi ogromnih izdatkov za vojno industrijo že od leta 1938/39, ko je znašal 3.500.000.000 dolarjev. Leta 1939/40 je znašal 3.600.000.000, leta 1940/41 pa 5.100.000.000 dolarjev. Do konca lanskega fiskalnega leta, torej do 30. junija je pa narasel na 20.000.000.000 dolarjev. Zadnji državni proračun za preteklo proračunske leto presega torej za celih 6 milijard dolarjev, najvišji deficit med prvo svetovno vojno pa za 7.000.000.000 dolarjev.

Za proračunske leto 1942/43 je bil v januarju objavljen osnutki predviden deficit v znesku 35.000.000.000 dolarjev, v posnejem osnutku se je pa ta ogromni znesek dvignil celo na 40.000.000.000 dolarjev. Toda tudi ta proračun je že davno prekoračen. Roosevelt je zahteval za proračun za leto 1942/43 pred tem nov dodaten kredit v znesku 39.000.000.000 dolarjev, ki mu ga je Kongres tudi dovolil. Pri tej priliki je izrecno izjavil, da so postavile razmerne načrte za leto 1942/43 na glavo in da je treba zato računati z znatno večjimi izdatki kakor doslej. Zato o novem proračunskem letu, ki se je komaj pričelo, se ni mogoče govoriti. Omenimo nam samo še, da računajo v Washingtonu za prihodnjih 12 mesecev s porastom državnih dolgov na 130.000.000.000 dolarjev, dočim so pravtno računali, da bodo narašči državni dolgo do sredine leta 1943 na 110.000.000.000 dolarjev. Ob izbruhu sedanje vojne so znašali ameriški državni dolgori 41.000.000.000 do-

larjev, pred 12 leti 16.000.000.000, med prvo svetovno vojno pa 26.000.000.000 dolarjev, kar je bila najvišja vsota. Zakonita najvišja meja za ameriške državne dolbove je bila zvišana v juniju 1940 od 45 na 49. v februarju 1941 na 65, letos v marcu pa na 125 milijard dolarjev in je moral biti še pred zaključkom sedanjega proračuna ponovno zvišana.

Ameriški Kongres na eni strani kaj hitro dovoljuje vedno nove vojne kredite, na drugi strani pa nič kaj voljan dovoliti zvišanje davkov, ki ga zahteva zvezna vlada za delno kritje proračunskega deficitata. Parlamentarna posvetovanja o davnici novelei, ki jo je predložil Morgenthau lani jeseni, se vleče skoraj že tri četrt leta in vse kaže, da bo skušal Kongres to vprašanje zavleči preko novembarskih volitev. Poslanci se namreč boje ogorčenja volilcev zaradi socialnih trdot, ki jih sicer ne primaša šele novo obdavljenje, temveč izvražajo iz ameriške davne politike že iz časov pred dvema letoma. Ta politika se že dve leti prav nič ne ozira na socialno šibkejše sloje.

Ze sredi leta 1940 sklenjeno zvišanje davkov je prineslo znižanje davkov prosti domodinske meje za četrjene od 2500 na 2000 dolarjev lani jeseni, ko so bili davki ponovno zvišani, pa na 1500 dolarjev in zdaj se pripravlja ponovno znižanje na 1200 dolarjev. Prav tako je bila skrenena ta meja tudi za samce od 1000 na 800 dolarjev sredi leta 1940, lani na 750 in zdaj naj bi se skrnila celo na 500 dolarjev. S tem se je zvišalo število davkoplacačev predlanskim za 4.000.000, lani pa za 5.000.000. Ker bi se jih pridružilo na podlagi davčne novele tem še 5.000.000, bi bili dve tretjini ameriških davkoplacačev, ki jih je 21 milijonov iz manj premožnih slojev.

DNEVNE VESTI

Iz trgovinskega registra. »Jugoleš« lesna industrija, družba z omejeno zavezo v likvidaciji. Tudsonski sklep gledje vpisane razdrožitve in prehoda te družbe v likvidacijo zdne 27. januarja 1937, Reg C I. 70/5, se razveljavlja zaradi prenosa sedeža tvekve v Ljubljano; likvidator Poznič Franc se razreši svojih poslov. — »Jugosjalica«, družba z o.z. — »Jugosjalica« društvo s.o.j. Po sklepu izrednega občnega zboru z dne 17. julija 1942 se je družba razdrožila in prešla v likvidacijo. Likvidator Maras Martin, knjigovodja v Zagrebu, Pantovčak 63. Likvidacijska firma: Kakor doslej s pristavkom v likvidaciji. Likvidator samostojno podpisuje likvidacijsko firmo. — Pri Kreditnem zavodu za trgovino in industrijo se izbrisajo člani upravnega sveta Andrej Šarabon, baron dr. Boris Karl, Bahovec Josip in dr. Škoberne Jurij, vpisuje pa se člani upravnega sveta: Volk Avgust, trgovec v Ljubljani, dr. Krivc Rudolf, odvetnik v Ljubljani in dr. Hacin Josip, odvetnik v Ljubljani. Manufaktura Novak, družba z o.z. v Ljubljani. Z notarskim razpisom z dne 15. julija 1942 se je družba razdrožila in prešla v likvidacijo. Likvidator: Novak Franjo, trgovec v Ljubljani. — Poziv upnikom. Tvrda »Jugosjalica«, družba z o.z. v Ljubljani se je razšla in prešla v likvidacijo. Upniki se pozivajo, da svoje morebitne terjative prijavijo poslovodji in likvidatorju Martinu Marasu v Zagrebu. Pantovčak 63. Tvrda T. Korni & sinovi, družba z o.z. v Ljubljani se je razdrožila in prešla v likvidacijo. Ing. Korn Herman, Ljubljana, Stari trg 11.a (Pri Čadežu Gvidu), poziva upnike družbe, da prijavijo svoje terjative v enem mesecu od te objave na njegov naslov.

— Neurje nad mestom Udine. Vihar je zadajal nad mestom Udine. Oblak se je pretagal, lilo je kakor iz škafa. Vmes je bliskalo in treskalno, padla je toča, ki pa naj k sreči povzročila na poljih velike škodo. Vihar je izruval številna drevesa v udinskih okolicah. V mestu je metal opeko s strelami. Skoraj vse telefonske proge so bili pretrgane. Pri S. Caterini je zgremelo že cesto sedem izruvanj drogov. Telefonske zveze so bile kmalu vzpostavljene.

— Mletje žita za domačo potrošnjo. Iz Rima poročajo: Kakor znano znaša koljčina žita, ki ga lahko proizvajalec obdrži za družinsko potrošnjo, 200 kg za delavce in 12.5 kg za ostale. Da se to žito lahko smelje v odobrenih koljčinah dvanajstinske na mesec, t. j. 16.5 kg za moške delavce in 12.5 kg za ostale družinske člane, je treba dobiti pri občini izkaznicu za mletje, na kateri je zabeležena celotna koljčina žita in tudi koljčina, ki jo družinski poglavar lahko da mesečno mleti. Vsi, ki so pridržali za domačo potrošnjo navedene koljčine žita in ki so prejeli živilske nakaznice za kruh in testenine, bodo morali seveda izkaznice vrneti.

— Lažna markiza pisateljica zasačena. Poročali smo že o neštetičnih pustolovčinah lažne pisateljice in lažne markize Nere Tommasini. Na vesti ima več sleparjev za velike vsote. Samo nekega krznarja je oslepara za blago, vredno 80.000 lir. Stanova je vili v ulici Tamburini v Milanu. Ko je zaslutila, da ji preti nevarnost razkrinjanja, je pobegnila iz Milana. Pridrževanja varnostnih organov so bila kronana z uspehom. Lažna markiza so zasačili v neki vasi pri Spalatu ter jo aretilali. Nevarno sleparko so prepeljali v Milano, kjer je napravila največ škode s svojimi goljufijami.

— Promocija. Iz Beograda smo prejeli vest, da je bila dne 1. julija promovirana na tamkajšnem vseučilišču za doktorico vsega zdravilstva gdč. Engelman Duša iz znane Engelmanove rodbine v Ljubljani. Čestitamo!

— Boni za sukanec. obrtniki, ki rabijo sukanec, naj dvignejo bone za nakup sukanca pri Odseku za obrtništvo v Ljubljani. Copova ul. 1 med uradnimi urami po sledenem vrstnem redu: A do C 30. in 31. t.m., D do I 1, in 3, avgusta, J do K 4. in 5. avgusta, L do O 6. in 7. avgusta, P do R 8. in 10. avgusta, S do T 11. in 12. avgusta ter U do Z 13. in 14. avgusta t.l.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave po delavnikih ob 16. in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30 14.30 16.30 in 18.30

AVNO MATICA — TELEFON 22-41
Dolgo pričakovani film globoke ljubezni in odpovedi!

Ubeznicica

Slavna igralca Jole Voleri, Renato Cialente

KINO UNION — TELEFON 22-21

Iz življenja v dekliškem internatu

Zeljne ljubezni

V glavnih vlogah: Anne Shirley, Ralph Bellamy i. t. d.

KINO SLOGA — TELEFON 27-80

Film zelo napete in tajanstvene vsebine

Muzija

V glavnih vlogah: Boris Karloff in Zita Johan — Režija: Karl Freund

avgusta dobili za maščobo samo maslo. Ker se pa maslo v vročini rado pokvari, naj konsumenti v lastnem interesu kupijo blago takoj pre dne meseca.

— **Odrezke za sladkor, maščobe, mlio, krompir** in cikorijsko bo mestni preskrbovalni urad prevzemal od sobote 1. avgusta da je tako, da pridejo v soboto na vrsto trgovci z začetnicami 8 do 2, v pondeljek 3. avgusta z začetnicami A do F, v torek 4. avgusta z začetnicami G do J, v sredo 5. avgusta z začetnicami K do L, v četrtek 6. avgusta z začetnicami M do O ter v petek 7. avgusta trgovci z začetnicami P do S. Poleg navadne konzumacije odrezkov morajo trgovci zanesljivo pristeti seboj tuji zeleno knjigo o prejemu blaga in oddaji odrezkov, ker sicer ne bi mogli odlati odrezkov.

— **Ij Jezikovni pouk italijanske dobe** spretnejši v obliku konverzacije v večernih urah. Pondeljek, sreda, petek. Pravljave se lahko dnevno od 9. do 12. Trgovski dom, pritliče, Gregorčičeva 27.

NA UMETNOSTI RAZSTAVI

— Ah, gospod, slavni avtor te razstave je ves obupan! Ponoti so vrh vlončilci v paviljon in vzelj njegovo remeško delo iz zlatega okvira.

— Ali so mu pustili vsaj okvir.

— Ne, temveč sliko.

SUMLJIV DEZNIK

— Od kod ti ta dežnik, prijatelj?

— Podarila mi ga je moja sestra.

— Jaz pa nisem nikoli slišal, da imaš sestro.

— Jaz tudi ne, toda na dežniku je to gravirano.

NA RIBJEM TRGU

— Kako se imenuje ta riba?

— Barben, gospa.

— Ah je morska?

— Je, gospa.

— Zakaj je pa tako rdeča?

— Ker se sramuje, da je gola.

— Zakaj ima pa na repu črno lisbo?

— Od zlosti, ker je poginila.

KAZEN

— Zena mi je zagrozila, da se bo ločila od mene, če ji ne kupim avtomobil.

— No in kaj si storil?

— Nisem ji ga kupil, ona se pa za kazen noče ločiti od mene.

HUDOBNIA HČI

Nekemu staremu in zel bogatemu gospodu se je zet pritoževal, da je njegova žena, torej bogataška hči, hudočna. — To ti rad verjamem, — je dejal last zetu, — da je moja hči hudočna in nesnosna toda že se ne bo pobolišala, jo razdelim.

In zet se ni nikoli več pritoževal.

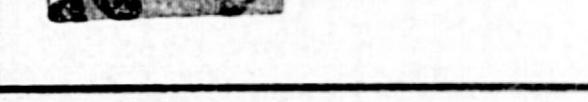

IL PRIMO CHE PASSA PENSA...

PRVI MIMODOČI MISLI...

che anche per te, il miglior affare è quello di rischiare 12.- Lire per vincere qualche milione. Compera un biglietto oggi stesso.

da je tudi za tebe najboljši posejtevati 12.-lir, da dobis kak milijon se danes si kupi srečko.

Zanimiva razstava v Sofiji

v Sofiji

Razstava Todtove organizacije »Avtomobilski cesta in vodna pot« v Sofiji je bila pred zadnjim nedeljo zaključena. Zanimanje za njo je bilo ves čas izredno veliko, saj je imela 3.975 posetnikov. Se nobena razstava v Sofiji ni privabila toliko posetnikov kakor ta. Ogledale so si jo prav vsi sloji. Najprej so se prišli seveda strokovniki, na katerih je napravila zelo globok vtis. Potem je po šla vse vest o zanimivem, bogatim gradivu, zbraneh na razstavi v vse sloje sofiskoga prebivalstva. Delo v organizaciji Todtove organizacije ter njenodelovanje in nasveti pri zgradnji bolgarskega cestnega omrežja, to je zdaj predmet pogovorov in člankov v bolgarskem tisku.

Razstava je zlasti pokazala pomen Donave kot največje reke srednje Evrope in kot osrednje vodne poti vsega evropskega kontinenta. Izgradnja te vodne poti in njen priključek na druge reke, tekoče v Severno in Vzhodno morje, sta pokazala občinstvu, kako važno mesto zavzema Donava v evropskem omrežju vodnih poti. Razstava je dosegla izredno velik uspeh, katerega prireditelji niti pričakovali niso.

RAZKROJENO ZIVCEVJE

regenerirate z rednim pitjem prave »Ambozeve medice«, ki jo dobite le v Medarni, Ljubljana, Židovska 6.

Come vi lavate tutti i giorni, così lavate almeno una volta alla settimana l'intestino, ma con:

Acqua Regia di MONTECATINI

Kakor si čudno umivata obraz, tako bi morali vsaj enkrat tedensko preciščiti svoje črevesje

Regia grenčica Montecatini

— **Odlikanja.** V spomin je bila podljena srebrna svinčna višjemu kaporalu Brancu Virgiliju iz Vicenze, ki je služboval pri III. alpinskem topniškem polku; podporočnik Faju Gianfrancu iz Bormia, ki je služboval pri 9. alpinskem polku; peščcu Gasper

Ko še ni bilo uličnih imen v Ljubljani

Od najstarejših do najnovejših imen ljubljanskih ulic — Valvasorjeva Ljubljana je imela le okrog 30 ulic

Ljubljana, 30. julija
Nedavno smo našeli nekaj značilnih ljubljanskih uličnih imen, manj znanih in takšnih, ki očitujemo, kako idilične kotičke še skriva Ljubljana. Ali nji posebna poezija mesta v uličnih imenih? Čar imajo zlasti ljudska imena, posebno tisa, ki si jih dandanes mnogo ne znajo več razložiti. Zgodovinska imena nam pa govore o preteklosti, pogosto pozabljeni, o časih, ki se nikdar ne vračajo, o dogodkih, ki so zašli že v poeziji ali legendi. Nekatera imena zvene morda nekaterim prazno, če ne poznajo niti površno zgodovine, a kako čaroben zvok dobe, ko se človek pozanima, kaj pomenijo! Mesta žive mnogo delj, kakor posamezni človeški rodovi; vendar se tudi mesta prerajajo. Star hiše se morajo prej ali sleg umakniti novim. Vrijugaste uličice z vso svojo slikovitostjo, barvitostjo in vonjem se spremnijo v široke ravnine cestne modernega mesta. Kaj nam še ostane od preteklosti? Vsaj ulična imena, ki nam govore, da ima mesto zgodovino, slavno preteklost, ali da je tudi že prestalo hude čase. Ali ni torej prav, če skušamo odgovoriti na vprašanje, kajko je Ljubljana dobivala svoja ulična imena v preteklosti ter da opozorimo na najstarejša imena?

Najstarejša imena

Samo po sebi se razume, da najstarejših uličnih imen ne smemo iskat v novejših mestnih okrajih. Prva ulična imena je mesto pač dobil tam, kjer se je začelo razvijati. Vemo pa, da je bila Ljubljana v začetku malo-naselje ter da je imelo torej le nekaj ulic. Zato tudi ne more biti posebno mnogo najstarejših imen. Ljubljana je bila še v Valvasorjevi dobi, v 17. stoletju, še zelo malo. Kako se je razvijala prvotna Ljubljana, smo pisali že v drugih člankih. Znano je, da je najstarejši del mesta Stari trg z okolico Šentjakobske cerkve. Mesto je prvočno segalo le do Trnega. Potem se je razširilo na levi breg Ljubljance, kjer je nastal Novi trg. Tretja razvojna doba je bila razširitev mesta do Poljan, ko se je Ljubljana razširila na Veliki trg (sedanj Mestni). V najstarejših mestnih okrajih pa seveda ne najdemo samih najstarejših imen. Mnogo je novejših. Vedeti pa moramo tudi, da v starih časih ni bilo v navadi imenovanje ulic v današnjem pomenu besede, to se pravi uradnega imenovanja ni bilo. Kako tudi, ko ni bilo niti še današnjega osevnika hiš, Seveda je pa numeriranje hiš že zelo staro in tako daleč v preteklost, kdaj so začeli oznamenovati hiše s številkami, ne segano. Hočemo le naglasiti, da so imeli v začetku vse hiše v mestu zaporedne hišne številke kakor jih imajo še dandanes v vseh, ne pa vsaka ulica svinj. Celo do leta 1876 je bil v veljavni tako zvani aritmetični način numeriranja. Sele teda so bile ulice krščene uradno, odnosno so jih bila priznana imena, ki so se jih prijela v preteklosti.

Imena ulic v Valvasorjevem času

Valvasor pravi v svojem opisu Ljubljane, da je mesto v njegovem času še okrog 30 cest in ulic. Vseh imen ne našteva, omenjenih je pa vendar precej in tako labko sprevidimo vsaj nekoliko, kolikor se nam jih je ohranilo. Zabjek je n. pr. zelo staro ime. Vsa imena navaja Valvasor seveda nemško: am Schabek, am Rain (Breg), Unter der Trantschen (Pod tranco), Chörngasse (Hrenova), Rosengasse (Rožna), Narrensteig (Reber) itd. Skoraj ni treba posebej omenjati, da je bilo teda v rabu imen Stari trg kakor tudi Novi trg. Tedaj so imeli že Salendrovo ulico, prav tako Gojsko Mordu ne vedete, da je imela Ljubljana tudi tedaj Francosko ulico, toda na drugem kraju, kjer je zdaj študentovska ulica. Francoski samostan je bil namreč na sedanjem Vodnikovem trgu. Ko je Jožef II. razpustil samostane, je bilo samostansko poslopje določeno za šolo. Po potresu leta 1895, so ga pa podrl. Mnoga imena, ki so bila v rabu v Valvasorjevi dobi, se nam na žal niso več ohranila, tako n. pr. imena mestnih vrat, zato pa tudi mnogi ne vedo, do kam je segalo mestno obzidje. Imena mestnih vrat smo omenili nekajkrat že ob drugih prilikah. Naj ponovimo, da so bila vrata pri vhodu v sedanjem Sv. Florijanu ulico »pisana«, na Žabjaku ob Ljubljani »vodina«, pri križevniški cerkvi, na sedanjem Napoleonskem trgu »nemška« (po nemški komendi), pri sedanjem univerzi, na Dvornem trgu »fistamska«, na sedanjem Marijinem trgu »špitalska« (po meščanskem hospitalu) in na sedanjem Krekovem trgu »samostanska«, kloštrška (po francoskanskem samostanu).

Poraba vžigalic v Rumuniji

Rumunska monopolna uprava je objavila podatke o porabi vžigalcov v Rumuniji. Iz njih je razvidno, da je poraba v zadnjih letih stalno naraščala. Leta 1936/37 je porabila Rumunija (v milijonih škatlic) 9210, v naslednjem letu 10.791, potem 11.564, v letu 1939/40 že 12.456, predlanskim 12.478, lani ed 1. aprila do 31. decembra 10.089 in letos 11.123 škatlike vžigalic. Povečana poraba vžigalic v proračunske letu 1941/42 je posledica priključitve novih pokrajin. V proračunske letu 1941/42 je kasirala država na račun vžigalic okrog 320 milijonov lej, v prejšnjem letu pa 277 milijonov.

Sladkorni trust v Voronežu

Mesto Voronež, ki se zdaj tako pogosto imenuje v poročilih v vzhodnega bojišča, je tudi sedež uprave sladkornega trusta. V tem trstu je združenih 12 sladkovnih tovarn in ena rafinerija. Imena sladkovnih tovarn so: Boljše-Gribanovski, Borinskij, Hmelneckij, Ertlški, Ilan-Kolenovskij, Nižnje-Kisiljajski, Novo Pokrovskij, Pivovskij, Ramonskij, Sadovskij, Smečinskij in Serdovskij, rafinerija je pa dobila ime po Karlu Liebnechutu.

Pridelovanje sladkorne pese in proizvodnja sladkorja v voroneškem okraju sicer nima takto intenzivno, kakor v Ukrainski, vendar pa igrajo te tovarne v preskrbi sovjetskega prebivalstva s sladkorenja važno vlogo zlasti zdaj, ko je izgubila Rusija z Ukrajino okrog 80% svoje sladkorne pese. S tem je postala preskrba prebivalstva s

Prav tako se nam ni ohranilo ime Za dom, kar nekateri obžalujejo. Tako se je imenovala ulica na sedanjem Cankarjevem nabrežju po mestnem obzidju.

Ulična imena v prejšnjem stoletju

Kakor rečeno, so do leta 1876 numerirali hiše vsega mesta kot celote. Številko 1 je imela mestna hiša. Vse hiš odnosno hišnih številk je bilo v samem mestu 316. Najvišje številko je imela hiša Antonia Kolnika v Hrenovi ulici. Upoštevati pa moramo, da so numerirali posebej predmestne hiše. Največje je bilo šentpetrsko predmestje s 166 hišnimi številkami, poljansko predmestje je štealo 108 hiš, kapucinsko (sedanje središče) 94, Trnovo 88, Krakovo 76, Grad še 77 in Kurja vas 47. K predmestjam so pa šteli še Karolinsko zemljo, torej hiše ob Izanski cesti, bilo jih je 80. Predmestja so imela po tem takem mnogo več hiš kakor mesto, in sicer skupaj 1035, ali približno trikrat več. Numeriranje hiš po načinu, uvedenem pri nas leta 1876, se imenuje po Dunajčanu Winklerju, ki ga je leta 1873 predlagal Ljubljani. Na Dunaju so po tem načinu začeli oznamenovati hiše leta 1862, torej pred 80 leti. Za to novost se pa mestni očetje niso mogli takoj ogreti in začetku je bilo baje precej odpora. Ljubljanske ulice in trgi so dobili leta 1876, mnoga imena, ki so se zdaj v veljavni in so jih poznajejo poslovni. Vendar je bilo tudi precej imen, ki so se glasila drugač kakor zdaj. Tako se je sedanji Mestni trg imenoval kratko Am Platz. Solskega trga, ki so ga imenovali po gimnaziji, nismo več; predkrščenje vodnikov trg, kar je pa tudi prav že zato, ker je Vodnik poučeval v tisti šoli. Imamo še Ulico na Grad (In der Gassen gegen das Castell). Tudi sedanja študentovska ulica se je tedaj še imenovala po franciškanih. Pri sedanjem Krekovem trgu je bila Glavna straža (Hauptwache). Stritarjeva ulica je bila Špitalska, sedanja Krizevniška ulica je bila Nemška, na nekdanja mestna vrata sta nas spominjali imeni Pri Špitalkih vratih in Pravenskih vratih. Ze pred tem imenovanjem so bila v splošni rabi mnoga imena, kar je razvidno iz starih listov. V seznamu hišnih lastnikov leta 1840, pred sto leti, so že imeli Šolski trg. Mestni trg je bil »Glavni«. Pri Šentjakobske cerkvi vodnikov trg je bil Špitalski trg. Mestni trg je bil tudi že tedaj Sv. Jakoba trg. Imeli so dalje Dvorni trg (Burgplatz). Da je prostorabilime in trg, ni bil pogoj, da mora biti prostoren, kakršen si zamisljam trg dandanes. Tako se je ulica Pred Škofijo imenovala Dom - Platz. Imeli so tudi Ribji trg, Lingarjeva ulica je tudi staro Linger-Gassel. Med »cebovskimi« ulicami, torej tistimi, ki so dobile ime po hišah posameznih skupin obrtnikov, članov cebov, naj omenimo Schlosser-Gassel (Kljucavničarska, med Cankarjevim nabrežjem in Mestnim trgom). Sedanjem Krekov trgu je bil Jahrmarkts-Platz, ker so bili tam letni sejmi. Pozneje so ga

prekrstili v Cesarska Jožefa trg. Kopitarjeva ulica je bila prvotno Vodina, leta 1876 so jo pa prekrstili v Vodnikovo. Poljanska cesta se je tedaj še imenovala ulica, in sicer so jo delili v Gornjo poljansko in Doleno poljansko ulico. Sv. Petra cesta je novejše ime, kajti tedanja glavna cesta Šentpetrskega okraja se je imenovala Sallocher Haupt-Strasse. Stara pa so imenovali Kakor: Kravja dolina in Blatna vas. V splošnem ni več znano, da se je sedanja Vegova ulica nekdaj imenovala Spodnje Gradišče (Untere Geradische-Gasse). Rimška cesta je bila do leta 1876 Tržaška, toda Tržaška, toda tudi poznejša Bleiweisova. Marsikatero staro ime se je izgubilo, a nekateri menda nini škoda, n. pr. Pasja ulica (sedanja Zvonarska). Škoda pa je, da nas več ne opozarja nobeno ime na starinske kopališče na Žabjaku, Marijine toplice. V starih časih so imenovali kraj ob teh toplicah po slovensko Pri toplicam, po nemško pa visoko doneče Badhausplatz. Trnovčani se so tudi lahko postavljali s svojimi ulicami že, ko so jih sicer še steli med vaščane: sedanja Trnovska ulica, trnovska središča, ki ima še dandanes nekatero vaške značilnosti, se je imenovala Tyrnauer-Haupt-Gasse. Po imenovanju ulic leta 1876 so bili počasne tudi Krakovčani; samo pomisli, da se je njihova glavna ulica imenovala Kravoska velika ulica.

Odporni proti Winklerjevemu sistemu

Prot Winklerjevemu načinu oznamenovanja hiš so imeli mestni očetje velike pomislenosti. Hud nasprotnik tega sistema je bil zlasti župan dr. Rosmann, ki ga je označil kot »nespremljivega v tudi ne lahko izvedljivega«. Obrnili so se tudi na Građec, da bi zvedeli, kako se je novi sistem obnesel tam. Građanci so zagovarjali Winklerjev sistem, ki je bil tedaj uveden le v njihovem mestu in na Dunaju, temveč tudi v Brnu in Lincu, pa menda tudi v drugih delnih mestih, kakor je zatrjeval Winkler. Novi sistem je bil končno sprejet, a tedaj ni več županovil Rosmann, temveč Laschan. Stavni urad s stavbnim in policijskim odsekom občinskega sveta so izdelali načrt pa preimenovanje ulic po Winklerjevem sistemu. Pri tem delu sta tudi sodelovali zgodovinar Mitz in jezikoslovec Levstik. Imenovanje ulic in oztevilenje hiš po praktičnem sistemu je bilo res zelo potrebno, kar spredvidimo že iz tega, da tedaj ni imelo nad 20 ulic nobenega imena, v numeraciji hiš pa bila takšna zmesnjava, da se ni mogel nihče spoznati. Vedeti moramo namreč, da hiše niso bile oztevilenje lepo po vrstnem redu skupaj, temveč je bilo treba posamezne hišne številke iskat v drugih okrajih.

Na nekaterih zanimivostih tedanjega imenovanja ulic bom morda spregovorili kdaj drugič. Podatke smo posneli po V. Fabjančičevih spisih.

sladkorjem tako rekoč nemogoča. Rusija bi morala zdaj večino sladkorja uvažati iz inozemstva, kar pa seveda zaradi vojnih dogodkov ni mogoče, saj primanjkuje ladje za vojni material.

Izvoz sadja iz Madžarske

Madžarski sadjarji letos ne bodo izvadili večega sadja, temveč po pretežni večini sadne polfabrikate. Ta izpremembra bo na eni strani dobrodošla domaći konzervni industriji, na drugi pa tudi prometu. Ukrejeno je tudi že vse potrebno za izvoz namiznega grozdja, ker so izgledi na letino zelo dobrati. Madžarsko namizno grozdje uživa v inozemstvu velik sloves. Izvaza se na podlagi trgovinske pogodbe v prvi vrsti v Nemčijo in Protektorat, toda Madžarska izvaza grozdje, breskve in marmelado tudi v Švicarjo, na Švedsko in Finsko. Po količini pa letos izvoz v države ne bo dosegel Linger-Gassel. V proračunske letu 1941/42 je kasirala država na račun vžigalic 10.089 in letos 11.123 škatlike vžigalic. Povečana poraba vžigalic v proračunske letu 1941/42 je posledica priključitve novih pokrajin. V proračunske letu 1941/42 je kasirala država na račun vžigalic okrog 320 milijonov lej, v prejšnjem letu pa 277 milijonov.

Madžarski sadjarji so začeli pridno saditi mlaada sadna drevesa, ker so jim zadružili tri zime pokončale okrog 20.000.000 sadnih dreves. Prednost pri novih nasadih ima plemenito sadje in vsako drevo dobit svoj dogovornik. Ker je vsebuje učinkovito kmetijstvo, pa tudi vrednost med obema državama brez vsakih ovir in težko. V Sofiji tudi naglašajo, da stremita obeh držav zato, da bi se medsebojni gospodarski stiki čim bolj poglobili. Lani je znašala vrednost med Bolgarijo in Madžarsko izmenjenega blaga okrog 600 milijonov levov, dočim bo znašala na temelju zdaj sklenjene pogodbe prihodnje leta eno milijardo. V strukturi zunanjega trgovine bo nastala izpremembra v toliko, da bosta obe državi v bodoče izvadili manj takih proizvodov, ki jih potrebujejo za vojno industrijo. Zato bo izvadila Bolgarija na Madžarsko manj železne rude, Madžarska pa v Bolgarijo manj strojev. Pač se bo povečal izvoz madžarskih umetnih svile in izdelkov iz nje pri drugih madžarskih izvoznih predmetih, kakor so radijski aparatni in žarnice, kemični proizvodi, sol, kemični itd. ne bo posebnih izprememb.

Madžarski sadjarji so začeli pridno saditi mlaada sadna drevesa, ker so jim zadružili tri zime pokončale okrog 20.000.000 sadnih dreves. Prednost pri novih nasadih ima plemenito sadje in vsako drevo dobit svoj dogovornik. Ker je vsebuje učinkovito kmetijstvo, pa tudi vrednost med obema državama brez vsakih ovir in težko. V Sofiji tudi naglašajo, da stremita obeh držav zato, da bi se medsebojni gospodarski stiki čim bolj poglobili. Lani je znašala vrednost med Bolgarijo in Madžarsko izmenjenega blaga okrog 600 milijonov levov, dočim bo znašala na temelju zdaj sklenjene pogodbe prihodnje leta eno milijardo. V strukturi zunanjega trgovine bo nastala izpremembra v toliko, da bosta obe državi v bodoče izvadili manj takih proizvodov, ki jih potrebujejo za vojno industrijo. Zato bo izvadila Bolgarija na Madžarsko manj železne rude, Madžarska pa v Bolgarijo manj strojev. Pač se bo povečal izvoz madžarskih umetnih svile in izdelkov iz nje pri drugih madžarskih izvoznih predmetih, kakor so radijski aparatni in žarnice, kemični proizvodi, sol, kemični itd. ne bo posebnih izprememb.

Madžarska letina

Madžarska ima letos v splošnem dobro letino. Nekoliko manjši bo pridelok ozimine, kakor je bil lani, pšenica pa obrodom zelo dobro. Pridelok bo znašal do 28 metrskih stotov na hektar. V splošnem je znašala izpremembra v toliko, da bo vrednost med obema državama brez vsakih ovir in težko. V Sofiji tudi naglašajo, da stremita obeh držav zato, da bi se medsebojni gospodarski stiki čim bolj poglobili. Lani je znašala vrednost med Bolgarijo in Madžarsko izmenjenega blaga okrog 600 milijonov levov, dočim bo znašala na temelju zdaj sklenjene pogodbe prihodnje leta eno milijardo. V strukturi zunanjega trgovine bo nastala izpremembra v toliko, da bosta obe državi v bodoče izvadili manj takih proizvodov, ki jih potrebujejo za vojno industrijo. Zato bo izvadila Bolgarija na Madžarsko manj železne rude, Madžarska pa v Bolgarijo manj strojev. Pač se bo povečal izvoz madžarskih umetnih svile in izdelkov iz nje pri drugih madžarskih izvoznih predmetih, kakor so radijski aparatni in žarnice, kemični proizvodi, sol, kemični itd. ne bo posebnih izprememb.

Madžarska letina

Madžarska ima letos v splošnem dobro letino. Nekoliko manjši bo pridelok ozimine, kakor je bil lani, pšenica pa obrodom zelo dobro. Pridelok bo znašal do 28 metrskih stotov na hektar. V splošnem je znašala izpremembra v toliko, da bo vrednost med obema državama brez vsakih ovir in težko. V Sofiji tudi naglašajo, da stremita obeh držav zato, da bi se medsebojni gospodarski stiki čim bolj poglobili. Lani je znašala vrednost med Bolgarijo in Madžarsko izmenjenega blaga okrog 600 milijonov levov, dočim bo znašala na temelju zdaj sklenjene pogodbe prihodnje leta eno milijardo. V strukturi zunanjega trgovine bo nastala izpremembra v toliko, da bosta obe državi v bodoče izvadili manj takih proizvodov, ki jih potrebujejo za vojno industrijo. Zato bo izvadila Bolgarija na Madžarsko manj železne rude, Madžarska pa v Bolgarijo manj strojev. Pač se bo povečal izvoz madžarskih umetnih svile in izdelkov iz nje pri drugih madžarskih izvoznih predmetih, kakor so radijski aparatni in žarnice, kemični proizvodi, sol, kemični itd. ne bo posebnih izprememb.